

Абітурієнту 2011 року: 100 запитань - 100 відповідей

1. Якими законодавчими і нормативно-правовими документами регламентується вступна кампанія?

Організація і проведення вступної кампанії регламентується Законом України «Про вищу освіту», Умовами прийому до вищих навчальних закладів України на 2011 рік, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 19.10.2010 N 961 і зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 28.10.2010 за N 999/19294; Примірним положенням про приймальну комісію вищого навчального закладу України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22.03.2010 N 225, а також Правилами прийому, що розробляються кожним вищим навчальним закладом і погоджуються Міністерством освіти і науки, молоді та спорту.

Особливості прийому (відбору) до вищих військових навчальних закладів (військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів), інших вищих навчальних закладів щодо підготовки громадян для проходження подальшої служби за контрактом на посадах офіцерського (сержантського, старшинського) або начальницького складу визначаються нормативно-правовими актами центральних органів виконавчої влади, які мають у підпорядкуванні такі заклади, за погодженням з Міністерством освіти і науки, молоді та спорту.

2. Які навчальні заклади входять до системи вищої освіти?

Система вищої освіти включає вищі навчальні заклади I-II рівнів акредитації (училища, технікуми, коледжі) та вищі навчальні заклади III-IV рівнів акредитації (інститути, консерваторію, академії, університети).

3. За якими освітньо-кваліфікаційними рівнями здобувається вища освіта?

Вища освіта освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста здобувається в училищах, технікумах, коледжах; бакалавра, спеціаліста, магістра - інститутах, консерваторії, академіях, університетах.

4. Яка необхідна освіта для вступу на навчання за різними освітньо-кваліфікаційними рівнями?

Вступ на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста здійснюється на основі базової (9 класів) та повної (11 класів) загальної середньої освіти, а також на основі освітньо-кваліфікаційного рівня кваліфікованого робітника зі скороченим терміном навчання.

Вступ на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра здійснюється на основі повної загальної середньої освіти, а також на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста зі скороченим терміном навчання.

Вступ на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста - на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра, за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра - на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра або спеціаліста, а на спеціальності медичного та ветеринарно-медичного спрямувань - також на основі повної загальної середньої освіти.

5. За які кошти можна здобути вищу освіту?

Вища освіта у державних і комунальних вищих навчальних закладах здобувається за рахунок видатків державного та місцевих бюджетів - за державним замовленням, а також за рахунок коштів фізичних, юридичних осіб. У приватних - лише за рахунок коштів фізичних, юридичних осіб.

Крім того, у вищих навчальних закладах незалежно від форм власності можна навчатися за рахунок державних пільгових довгострокових кредитів, порядок надання яких регламентується постановою Кабінету Міністрів України від 16.06.2003 N 916 «Про затвердження Порядку надання цільових пільгових державних кредитів для здобуття вищої освіти».

6. Хто має право вступати до вищих навчальних закладів України?

Вступати можуть громадяни України, особи без громадянства, які перебувають на території України на законних підставах, а також іноземні громадяни.

7. Хто має право безоплатно здобувати вищу освіту?

Громадяни України мають право безоплатно здобувати вищу освіту в державних і комунальних навчальних закладах на конкурсній основі, якщо вони раніше не здобували і не здобувають на час проведення конкурсу відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня за кошти державного чи місцевого бюджету.

Здобувати безоплатно вищу освіту за іншим напрямом (спеціальністю) одного і того ж освітньо-кваліфікаційного рівня у державних та комунальних навчальних закладах мають право громадяни України, якщо вони за станом

здоров'я втратили можливість виконувати службові чи посадові обов'язки за отриманою раніше кваліфікацією, що підтверджується висновками медико-соціальної експертної комісії.

8. За якими формами навчання здобувається вища освіта?

Навчання у вищих навчальних закладах здійснюється за денною, заочною (дистанційною) формами та в екстернаті.

9. Які строки прийому заяв та документів для вступу на основі сертифікатів до вищих навчальних закладів?

Встановлено такі строки прийому заяв та документів:

1 липня - початок прийому заяв та документів;

17 липня - закінчення прийому заяв та документів від осіб, які мають проходити творчі конкурси у вищих навчальних закладах;

10 - 31 липня - строки проведення вищим навчальним закладом творчих конкурсів (можуть проводитись у декілька сесій);

22 липня - закінчення прийому заяв та документів від осіб, які мають право складати вступні екзамени, що проводить вищий навчальний заклад;

23 - 31 липня - строки проведення вищим навчальним закладом вступних екзаменів;

31 липня - закінчення прийому заяв та документів від осіб, які не складають вступних екзаменів і не проходять творчі конкурси.

Зарахування вступників здійснюється на основі базової та повної загальної середньої освіти на денну форму навчання:

за державним замовленням не пізніше 10 серпня;

за кошти фізичних та юридичних осіб - після зарахування на місця державного замовлення відповідного напрямку (спеціальності), але не пізніше 25 серпня.

10. Які документи має особисто пред'явити абітурієнт при поданні заяви на вступ?

Вступник пред'являє особисто:

документ державного зразка про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, на основі якого здійснюється вступ, і додаток до нього;

сертифікат (сертифікати) Українського центру оцінювання якості освіти (для вступників на основі повної загальної середньої освіти);

медична довідка за формою 086-о;

паспорт громадянина України (паспорт громадянина України для виїзду за кордон, військовий квиток або приписне свідоцтво, свідоцтво про народження - для осіб, які за віком не мають паспорта, або інший документ, який засвідчує особу і громадянство).

Звертаємо Вашу увагу, що заяву та необхідні відомості про вступника можна подати в електронному вигляді через систему «Електронний вступ 2011».

У разі включення до списку рекомендованих до зарахування, вступник у визначені Правилами прийому строки зобов'язаний пред'явити оригінали документів.

11. Ким має бути завірено копії документів, що подаються вступником?

Усі копії документів засвідчуються за оригіналами приймальною (відбірковою) комісією вищого навчального закладу, до якого вони подаються, або в установленому законодавством порядку (нотаріально).

12. Чи можуть відмовити у прийомі документів, якщо в абітурієнта всі нотаріально завірени копії, але немає оригіналів відповідних документів?

Так, у такому випадку приймальна комісія відмовить у прийомі документів. Копії жодних документів без пред'явлення оригіналів не розглядаються.

13. Чи можуть відмовити у прийомі документів, якщо немає приписного свідоцтва (військового квитка)?

Приймальна комісія має підстави відмовити у прийомі документів. У всіх громадян України чоловічої статі (крім юнаків 1995 року і молодших) обов'язковим документом, який додається до заяви, є військовий квиток або посвідчення про приписку до призовної дільниці, у якому має бути відмітка про взяття на військовий облік (приписку до призовної дільниці).

14. Який термін дії медичної довідки за формою 086-о та що робити, коли за діагнозом вступникові протипоказане навчання за обраним напрямом підготовки?

Термін дії медичної довідки за формою 086-о - 1 рік. Вступити на навчання можливо на будь-який напрям (спеціальність), але, якщо навчання там протипоказане, в абітурієнта може погіршати стан здоров'я та виникнуть проблеми з працевлаштуванням, за що вищий навчальний заклад відповідальності не нестиме.

15. Чи дійсні сертифікати минулих років?

Вступники мають право подавати сертифікат Українського центру оцінювання якості освіти, виданий у 2011 році, або сертифікати чи їх дублікати за 2008, або 2009, або 2010 роки.

16. Які форми вступних випробувань можуть бути при вступі до вищих навчальних закладів України?

Вступне випробування - перевірка рівня знань, умінь та навичок особи з конкурсного предмета, з навчальної дисципліни за програмою вищого навчального закладу, рівня здібностей до певного виду діяльності, що проводиться з метою оцінювання зазначеного рівня для конкурсного відбору до вищого навчального закладу у формі зовнішнього незалежного оцінювання, вступного екзамену, творчого конкурсу або фахового випробування.

17. Які конкурсні предмети встановлені для вступу на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста?

Для конкурсного відбору осіб, які на основі повної загальної середньої освіти вступають на навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, зараховуються бали сертифіката Українського центру оцінювання якості освіти (результати вступних екзаменів, творчих конкурсів) з двох предметів за переліком, що наведений у додатку 2 Умов прийому до вищих навчальних закладів України.

Для конкурсного відбору осіб, які на основі базової загальної середньої освіти вступають на навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, зараховуються результати вступних випробувань з двох предметів за переліком, що наведений у додатку 2 Умов прийому до вищих навчальних закладів України.

18. Які конкурсні предмети встановлені для вступу на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра (спеціаліста, магістра медичного та ветеринарно-медичного спрямувань)?

Для конкурсного відбору осіб, які на основі повної загальної середньої освіти вступають до вищих навчальних закладів для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра (спеціаліста, магістра медичного та ветеринарно-медичного спрямувань), зараховуються бали сертифіката Українського центру оцінювання якості освіти (результати вступних екзаменів, творчих конкурсів) з трьох предметів за переліком, що наведений у додатку 1 Умов прийому до вищих навчальних закладів України. Перший та другий предмети є обов'язковими. Третій предмет із зазначених у додатку 1 обирається вступником, крім випадків, коли такий предмет визначений у додатку 1 або рішенням приймальної комісії вищого навчального закладу.

19. Які вступні випробування необхідно складати при вступі на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста, магістра?

Для вступників на освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, магістра на основі базової або повної вищої освіти проводяться фахові вступні випробування.

При вступі на освітньо-кваліфікаційний рівень магістра обов'язковим є складання вступного екзамену з іноземної мови.

Перелік показників конкурсного відбору, строки та порядок проведення фахових випробувань визначаються правилами прийому до вищого навчального закладу.

20. Які абітурієнти проходять творчий конкурс?

Творчий конкурс - форма вступного випробування, метою якого є перевірка та оцінювання здібностей особи до творчої діяльності. Творчі випробування проводяться для вступників за напрямками (спеціальностями) галузей знань: мистецтво, культура, фізичне виховання, спорт і здоров'я людини, будівництво і архітектура, журналістика та інформація, видавничо-поліграфічна справа та спеціальністю «Стоматологія ортопедична» за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста.

21. Як оцінюються результати творчих конкурсів?

Результати вступних екзаменів та творчих конкурсів для вступників, які вступають на основі базової загальної середньої освіти, оцінюються за 12-бальною шкалою.

Результати вступних екзаменів та творчих конкурсів для вступників, які вступають на основі повної загальної середньої освіти, оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів.

22. Що таке конкурсний бал?

Конкурсний бал - підсумкова сума балів вступника, до якої входять результати оцінювання його знань, умінь, навичок, здібностей з конкурсних предметів, творчих конкурсів, фахових екзаменів та інші показники, передбачені цими Умовами та правилами прийому до вищого навчального закладу.

23. Хто організовує прийом вступників до вищого навчального закладу?

Організацію прийому вступників до вищого навчального закладу здійснює приймальна комісія, склад якої затверджується наказом керівника вищого навчального закладу, який є її головою. Приймальна комісія діє згідно з положенням про приймальну комісію вищого навчального закладу, затвердженим його керівником.

24. Де можна ознайомитись із ліцензією на здійснення освітньої діяльності, сертифікатами про акредитацію відповідного напрямку та правилами прийому до вищого навчального закладу?

Правила прийому, відомості про ліцензований обсяг повинні оприлюднюватися на інформаційних стендах приймальної комісії і на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу не пізніше другого робочого дня, наступного після затвердження/погодження чи отримання відповідних відомостей.

25. Коли і де можна ознайомитися з кількістю місць державного замовлення, що виділені вищому навчальному закладу?

Обсяг прийому за державним замовленням за кожним напрямом (спеціальністю) та освітньо-кваліфікаційним рівнем, у тому числі про кількість місць, що виділені для вступу поза конкурсом та цільового прийому повинні оприлюднюватися на інформаційних стендах приймальної комісії і на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу не пізніше другого робочого дня, наступного після затвердження/погодження чи отримання відповідних відомостей.

26. Які категорії вступників мають право на зарахування поза конкурсом?

Право на зарахування поза конкурсом мають:

особи, яким відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» надане таке право;

діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, а також особи з їх числа віком від 18 до 23 років відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 05.04.94 N 226 «Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування» (зі змінами);

інваліди I та II груп та діти-інваліди віком до 18 років, яким не протипоказане навчання за обраним напрямом (спеціальністю), відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні»;

особи, яким відповідно до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» надане таке право;

особи, яким відповідно до Закону України «Про підвищення престижності шахтарської праці» надане таке право;

діти, чії батьки загинули або стали інвалідами на вугледобувних підприємствах, при вступі на навчання за гірничими спеціальностями відповідно до Указу Президента України від 19.05.99 N 524 «Про державну допомогу дітям, які вчаться за гірничими спеціальностями і чії батьки загинули або стали інвалідами на вугледобувних підприємствах»;

діти військовослужбовців Збройних Сил України, інших військових формувань, працівників правоохоронних органів, які загинули під час виконання службових обов'язків, відповідно до Указу Президента України від 21.02.2002 N 157 «Про додаткові заходи щодо посилення турботи про захисників Вітчизни, їх правового і соціального захисту, поліпшення військово-патріотичного виховання молоді»;

члени сімей шахтарів та гірничорятувальників, які загинули внаслідок аварії на орендному підприємстві «Шахта імені О.Ф. Засядька» (постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2008 N 6).

27. Чи встановлюється квота для осіб пільгових категорій?

Кількість місць для осіб, які мають право на зарахування поза конкурсом, установлюється приймальною комісією вищого навчального закладу за погодженням з Міністерством освіти і науки, молоді та спорту і не повинна бути більше 25 відсотків обсягу державного замовлення з кожного напрямку підготовки (спеціальності), доведеного вищому навчальному закладу.

У випадку встановлення такої квоти зарахування осіб відбувається за конкурсом відповідно до конкурсного бала вступника.

28. Які категорії вступників мають право першочергового зарахування (при рівній кількості конкурсного бала)?

особи, яким відповідно до Закону України «Про охорону дитинства» надане таке право;

особи, яким відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» надане таке право при вступі до вищих військових навчальних закладів та військових підрозділів вищих навчальних закладів;

особи, яким відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» надане таке право;

особи, які проживають на території населеного пункту, якому відповідно до Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» надано статус гірського;

особи, яким відповідно до Указу Президента України від 21.02.2002 N 157 «Про додаткові заходи щодо посилення турботи про захисників Вітчизни, їх правового і соціального захисту, поліпшення військово-патріотичного виховання молоді» надане таке право;

особи, яким відповідно до Указу Президента України від 12.09.2007 N 849 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 вересня 2007 року «Про основні напрями фінансового забезпечення заходів щодо підвищення життєвого рівня населення у 2008 році» надане таке право;

випускники старшої школи (повна загальна середня освіта), нагороджені золотою або срібною медаллю, при вступі на основі повної загальної середньої освіти;

випускники основної школи, які мають свідоцтво про базову загальну середню освіту з відзнакою (при вступі на навчання на основі базової загальної середньої освіти);

вступники, яким це право визначено Правилами прийому до вищого навчального закладу.

29. Чи можна брати участь у конкурсі на бюджетну форму навчання на певний освітньо-кваліфікаційний рівень, якщо вже здобуваєш його в іншому вищому навчальному закладі?

Ні. Це можливо тільки за умови відрахування з іншого вищого навчального закладу.

30. Якщо в абітурієнта є атестат про здобуття повної загальної середньої освіти, а також диплом певного освітньо-кваліфікаційного рівня, то з якого документа враховується середній бал при вступі на перший курс?

З атестата, якщо він вступає на основі повної загальної середньої освіти.

31. Чи можна зарахувати до категорії осіб - випускників минулих років (до 2007 року) абітурієнта, який закінчив вищий навчальний заклад I-II рівня акредитації на основі базової середньої освіти у 2008 році, отримавши і атестат, і диплом молодшого спеціаліста, хоча повну загальну середню освіту він фактично здобув у 2006 році?

Ні, оскільки документ про повну загальну середню освіту він отримав у 2008 році.

32. Чи можна зараховувати за результатами вступних випробувань абітурієнтів, які здобули повну загальну середню освіту в 2007 році і раніше, але зареєструвалися і проходили зовнішнє незалежне оцінювання з навчальних дисциплін у 2008, 2009, 2010 роках і мають в сертифікаті бали нижче 124?

Так.

33. Чи можливо брати участь у конкурсі на заочну форму навчання, якщо абітурієнт не пройшов на жоден обраний напрям підготовки денної форми навчання?

Можливо тільки за умови загального обмеження - п'ять вищих навчальних закладів, у кожному з них три напрями підготовки (загальна сума напрямів підготовки, у яких абітурієнт може брати участь у конкурсному відборі незалежно від форми навчання - 15, але на один і той же напрям підготовки можна брати участь у конкурсі як на стаціонарну, так і на заочну форми навчання).

34. Чи можна отримати дублікат сертифіката зовнішнього незалежного оцінювання?

Так. Для цього необхідно звернутись до найближчого регіонального центру оцінювання якості освіти.

35. Якщо вступник вже подав документи для участі у конкурсі до п'яти вищих навчальних закладів та у кожному з них на три напрями підготовки, а потім передумав, чи може він забрати документи та подати документи ще до одного вищого навчального закладу на інший напрям підготовки?

Ні. Забрати документи вступник може, але брати участь у конкурсному відборі він вже буде на меншу кількість напрямів підготовки та до меншої кількості вищих навчальних закладів.

36. Якщо вступник хоче вступати на основі уже здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня, чи потрібно проходити зовнішнє тестування?

Вищі навчальні заклади мають право приймати на перший курс (зі скороченим строком навчання) або другий курс (з нормативним строком навчання на вакантні місця) осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень кваліфікованого робітника, для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста за умови вступу на споріднену спеціальність.

Вищі навчальні заклади мають право приймати на перший курс (зі скороченим строком навчання) або на другий (третій) курс (з нормативним строком навчання на вакантні місця) осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста, для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра (спеціаліста, магістра медичного та ветеринарно-медичного спрямувань) за умови вступу на споріднений напрям підготовки. Вступ відбувається за результатами фахових вступних випробувань, що проводяться вищим навчальним закладом.

37. Яка мінімальна кількість балів у сертифікаті Українського центру оцінювання якості освіти (вступних екзаменів)?

Значення мінімальної кількості балів з кожного предмета у сертифікаті Українського центру оцінювання якості освіти (вступних екзаменів), з якими вступник може бути допущений до участі в конкурсі або зарахований на навчання поза конкурсом, становить 124 бала з непрофільних та профільних предметів.

В окремих випадках вищий навчальний заклад за рішенням приймальної комісії допускає до участі у конкурсному відборі для вступу на навчання вступника, який подає сертифікат Українського центру оцінювання якості освіти, кількість балів якого з одного з непрофільних загальноосвітніх предметів, визначених правилами прийому до вищого навчального закладу, нижче 124 балів, за умови, якщо кількість балів з профільного загальноосвітнього предмета, зазначена у сертифікаті, становить не нижче 170 балів.

38. Чи може вищий навчальний заклад встановити вищу кількість балів сертифіката з профільних предметів?

Вищий навчальний заклад на окремі напрями (спеціальності) може встановити вищу кількість балів сертифіката з профільних загальноосвітніх предметів, з якими вступник допускається до участі у конкурсному відборі, для зарахування на навчання, що обов'язково зазначається у правилах прийому до вищого навчального закладу.

39. Які документи підлягають нострифікації?

При прийнятті на навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційних рівнів спеціаліста, магістра на основі базової або повної вищої освіти осіб, які подають документ про здобутий за кордоном освітньо-кваліфікаційний рівень, обов'язковою є процедура нострифікації документа про здобутий освітньо-кваліфікаційний рівень, що проводиться Міністерством освіти і науки, молоді та спорту в установленому порядку. Нострифікація цих документів здійснюється протягом першого року навчання.

40. Як можна вступити на екстернатну форму навчання?

Зарахування до екстернату проводиться згідно з Положенням про організацію екстернату у вищих навчальних закладах України, затвердженим наказом Міністерства освіти від 08.12.95 N 340, зареєстрованим у Міністерстві юстиції 03.01.96 за N 1/1026.

41. Хто зараховується за співбесідою?

За результатами співбесіди зараховуються до вищого навчального закладу особи, яким Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» надане таке право.

Особа, які за наслідками співбесіди не рекомендовані до зарахування на навчання, мають право брати участь у конкурсі на загальних засадах, якщо вони подали приймальній комісії сертифікати Українського центру оцінювання якості освіти.

42. Які умови вступу для учасників міжнародних олімпіад?

Зараховуються поза конкурсом до вищого навчального закладу за умови подання сертифіката Українського центру оцінювання якості освіти з кількістю балів не нижче мінімального рівня учасники міжнародних олімпіад за умови, якщо вони вступають на напрями підготовки, для яких профільним є вступне випробування з предмета, з якого вони брали участь у міжнародній олімпіаді.

43. Які додаткові бали нараховуються призерам (особам, нагородженим дипломами I - III ступенів) IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових предметів та призерам (особам, нагородженим дипломами I - III ступенів) III етапу Всеукраїнських конкурсів - захистів науково-дослідницьких робіт учнів - членів Малої академії наук України ?

Призерам (особам, нагородженим дипломами I - III ступенів) IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових предметів та призерам (особам, нагородженим дипломами I - III ступенів) III етапу Всеукраїнських конкурсів - захистів науково-дослідницьких робіт учнів - членів Малої академії наук України що відбулися у поточному навчальному році, за переліком, визначеним Міністерством освіти і науки, молоді та спорту, до конкурсного бала при вступі на основі повної загальної середньої освіти зараховується додатковий бал за умови, якщо вони вступають на напрями підготовки, для яких профільним є вступне випробування з предмета, з якого вони є призерами.

Величина додаткового бала встановлюється:

особам, нагородженим дипломами I ступеня, - 50 балів;

особам, нагородженим дипломами II ступеня, - 40 балів;

особам, нагородженим дипломами III ступеня, - 30 балів.

Додатковий бал зараховується лише за одною з перелічених вище підстав.

44. Чи нараховуються додаткові бали вступникам, які закінчили в рік вступу підготовчі курси, відділення тощо?

Особам з числа професійно орієнтованої молоді, які в рік вступу закінчили підготовчі курси (відділення, факультети довузівської підготовки) вищого навчального закладу, для вступу на основі повної загальної середньої освіти до цього вищого навчального закладу для навчання на природничо-математичних та інженерно-технічних напрямках підготовки (спеціальностях) при вступі на відповідний напрям підготовки (спеціальність) даного вищого навчального закладу додається до 20 балів (до 2 балів - при вступі на основі базової середньої освіти) за результатами підсумкової атестації.

Зазначена норма діє за умови, якщо обсяг навчальних занять складає не менше 150 аудиторних годин та строк навчання не менше трьох місяців.

45. Чи може особа з обмеженими фізичними можливостями (інваліди I та II груп, діти-інваліди) вступати до обраного вищого навчального закладу за вступними екзаменами?

Особи зазначеної категорії беруть участь у конкурсі на власний вибір: за результатами вступних екзаменів з конкурсних предметів у вищому навчальному закладі або за результатами зовнішнього незалежного оцінювання. Причому можливе поєднання цих випробувань.

46. Які категорії вступників мають право брати участь у конкурсі тільки за результатами вступних екзаменів з конкурсних предметів у вищому навчальному закладі в разі їх неучасті у рік вступу в зовнішньому незалежному оцінюванні?

Таке право мають:

військовослужбовці Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також правоохоронних органів спеціального призначення та Державної спеціальної служби транспорту, які проходять військову строкову службу, - при вступі на денну форму навчання до вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів;

громадяни України, звільнені зі строкової військової служби в рік вступу до вищого навчального закладу;

військовослужбовці рядового, сержантського та старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом, - при вступі на заочну форму навчання;

особи, що мають захворювання, вказані в переліку захворювань, що можуть бути перешкодою для проходження громадянами зовнішнього незалежного оцінювання, встановленому Міністерством освіти і науки України та Міністерством охорони здоров'я України, для яких Український центр оцінювання якості освіти не може забезпечити проходження незалежного зовнішнього оцінювання навчальних досягнень.

47. Вступник відноситься до категорії абітурієнтів, які мають право брати участь у конкурсі за результатами вступних екзаменів, що проводить вищий навчальний заклад (пункт 8.2. Умов прийому до вищих навчальних закладів України). Чи може він складати вступне випробування у вищому навчальному закладі, якщо він проходив зовнішнє незалежне оцінювання у поточному році?

Ні. Таке право є тільки у категорій вступників, які зазначені у пунктах 8.1, 8.3, 8.4 Умов прийому. Категорія вступників, зазначених у пункті 8.2, має право складати вступний екзамен тільки за умови, якщо не проходили зовнішнього незалежного оцінювання у поточному році.

48. Якщо вступник, який є громадянином України, здобув повну загальну середню освіту у 2011 році за кордоном, то яким чином він вступатиме до вищого навчального закладу?

Він має право брати участь у конкурсі за результатами зовнішнього незалежного оцінювання або за результатами вступних екзаменів з конкурсних предметів у вищому навчальному закладі за його власним вибором.

49. Якщо вступник здобув повну загальну середню освіту у 2007 році і раніше, то яким чином він може брати участь у конкурсі?

Він може брати участь у конкурсі за результатами зовнішнього незалежного оцінювання або за результатами вступних екзаменів з конкурсних предметів у вищому навчальному закладі за його власним вибором.

50. Чи можуть вступати до вищого навчального закладу вступники, якщо з конкурсних предметів мають у сертифікаті менше, ніж 124 бали?

Вищий навчальний заклад за рішенням приймальної комісії допускає до участі у конкурсному відборі для вступу на навчання вступника, який подає сертифікат Українського центру оцінювання якості освіти, кількість балів якого з одного з непрофільних загальноосвітніх предметів, визначених правилами прийому до вищого навчального закладу, нижче 124 балів, за умови, якщо кількість балів з профільного загальноосвітнього предмета, зазначена у сертифікаті, становить не нижче 170 балів.

51. Яким чином вступають абітурієнти, не атестовані з української мови і літератури?

Для осіб, які не атестовані з української мови і літератури, приймальна комісія за умови наявності педагогічних і науково-педагогічних кадрів може встановлювати вступний екзамен з мови, оцінки з якої виставлені в документі про освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень.

Результат екзамену оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів і зараховується замість бала у сертифікаті з української мови та літератури.

52. Чи потрібно подавати документи окремо на бюджет і на контракт?

Подавати окремо документи не потрібно. Вступники беруть участь в одному загальному конкурсі. Вступників зараховують на основі базової та повної загальної середньої освіти на денну форму навчання: за державним замовленням не пізніше 10 серпня; за кошти фізичних та юридичних осіб — після зарахування на місце державного замовлення відповідного напрямку (спеціальності) не пізніше 25 серпня.

53. Як у державних та комунальних вищих навчальних закладах розділяються конкурси на місця держзамовлення та на контрактні місця?

В усіх вищих навчальних закладах будь-якої форми власності проводиться один конкурс незалежно від форми оплати за навчання. За наявності державного замовлення на підготовку фахівців відповідного напрямку вступники насамперед зараховуються на місця держзамовлення.

Решта приймаються на місця з оплатою за кошти фізичних та юридичних осіб. Вступник, який бажає навчатися за власні кошти або кошти інших фізичних чи юридичних осіб, може відмовитись від рекомендованого йому місця держзамовлення і потім, після рекомендації на навчання за кошти юридичних чи фізичних осіб, подати оригінали документів і бути зарахованим.

54. Вступ відбувається за напрямами чи за спеціальностями?

Вступ на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра відбувається за напрямами; молодшого спеціаліста, спеціаліста, магістра — за спеціальностями.

55. Якщо третій предмет можливо було здавати на вибір (один із двох), а вступник здав обидва, яким чином приймальна комісія вибере один з них?

Третій конкурсний предмет визначається абітурієнтом, крім випадків, якщо такий предмет визначено рішенням приймальної комісії.

56. Чи враховуються бали з непрофільного предмета?

Так, однаково враховуються бали з усіх конкурсних предметів. Максимальна кількість, котру може набрати абітурієнт, який вступає на навчання на основі повної загальної середньої освіти, становить 870 балів (максимально: $200 \cdot 3 = 600$ — бали усіх трьох конкурсних предметів, 20 балів — за довузівську підготовку при вступі на інженерно-технічні та природничо-математичні напрями, 50 балів — призерам (особам, нагородженим дипломом I ступеня) IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових предметів та призерам (особам, нагородженим дипломом I ступеня) III етапу Всеукраїнських конкурсів — захистів науково-дослідницьких робіт учнів - членів Малої академії наук України).

57. Чи допускається мати у сертифікаті бали менше 124 при вступі на заочну контрактну форму навчання?

Вимоги для вступу на однаковий напрям підготовки (спеціальність) на денну та заочну, державну чи контрактну форму однакові. Якщо Правилами прийому вищого навчального закладу передбачено певну кількість конкурсних балів для вступу на обраний напрям (спеціальність), приймальна комісія не допускає до участі в конкурсі осіб з нижчою кількістю балів у сертифікаті.

58. Чи можливо вступати до вищого навчального закладу з атестатом, в якому є незадовільні оцінки (2-4 бали за 12-бальною шкалою)?

Так, це можливо. Це впливатиме тільки на середній бал атестата, який враховується при вступі.

59. Чи може вступник отримати рекомендацію до зарахування на мобільний телефон або електронною поштою?

Рекомендованим до зарахування вступникам можуть надсилатись повідомлення засобами електронного та мобільного зв'язку відповідно до правил прийому до вищого навчального закладу.

60. Особа, яка здобула повну загальну середню освіту у 2007 році і раніше, зареєструвалася для проходження зовнішнього незалежного оцінювання, але його не проходила. Чи може вона здавати вступні випробування у вищому навчальному закладі?

Так.

61. Чи можна для категорії осіб, які здобули повну загальну середню освіту у 2007-му році і раніше, проводити комплексне вступне випробування, чи потрібно здавати кожне випробування окремо?

Кількість вступних випробувань має повністю відповідати переліку предметів, визначених вищим навчальним закладом для даного напрямку (спеціальності). Якщо третій предмет дається на вибір, екзамен також можна обирати.

62. Яка мінімально допустима кількість балів з непрофільних предметів (нижче 124 балів) дає право приймальній комісії допускати вступника до участі в конкурсному відборі, якщо кількість балів з профільних загальноосвітніх предметів, визначених правилами прийому ВНЗ, становить не нижче 170 балів?

Визначається рішенням приймальної комісії.

63. Якщо у сертифікаті Українського центру оцінювання якості освіти, виданому у 2008, або у 2009, або у 2010 або у 2011 році відсутні бали з предметів, що визначені правилами прийому як профільні або непрофільні для конкурсного відбору щодо вступу на обраний напрям (спеціальність), чи має право вищий навчальний заклад проводити вступне випробування з відповідної дисципліни?

Ні, якщо це не передбачено Умовами прийому (розділ 8).

64. Яка процедура вступу на перший курс у 2011 році для абітурієнтів, які є громадянами України, але здобули повну загальну середню освіту за кордоном?

Ця категорія абітурієнтів вступає до вищих навчальних закладів, складаючи вступні випробування з відповідних загальноосвітніх предметів безпосередньо у вищому навчальному закладі або, за власним вибором, за сертифікатами Українського центру оцінювання якості освіти.

65. Який порядок вступу до вищих навчальних закладів для вступників-іноземців та осіб без громадянства, які здобули повну загальну середню освіту в Україні?

Особи з постійною посвідкою на проживання мають при вступі ті самі права, що і громадяни України.

66. Дитина-інвалід має відповідні документи для зарахування поза конкурсом. Чи має право приймальна комісія в оприлюднених рейтингових списках вказувати підставу для зарахування поза конкурсом дитини?

Тільки за згодою абітурієнта.

67. Які пільги мають інваліди третьої групи?

Мають право на першочергове зарахування (при рівній кількості балів).

68. Чи може вступник подати апеляцію?

Апеляції на результати вступних екзаменів, проведених вищим навчальним закладом, розглядає апеляційна комісія цього вищого навчального закладу, склад та порядок роботи якої затверджується наказом його керівника.

Перескладання вступних випробувань не допускається.

69. Якщо кількість вступників пільгової категорії, що зараховуються поза конкурсом, перевищує кількість бюджетних місць (не більше 25 відсотків), то, згідно з Умовами прийому, серед таких вступників проводиться конкурс. Чи є якась категорія першочерговою для зарахування (наприклад, першими зараховуються сироти, далі — інваліди і т.ін.)?

Вони всі мають рівні права. Зарахування відбувається тільки за величиною набраного конкурсного бала. Перевага певній категорії осіб, визначеній правилами прийому, може надаватися лише при рівності конкурсних балів.

70. Чи можна зараховувати осіб з категорії «загальний конкурс» на місця, виділені за квотою для осіб пільгових категорій?

Можна, але тільки за умови відсутності претендентів на ці місця (осіб пільгових категорій).

71. Чи дозволяється проводити окремий конкурс на бюджетну та контрактну форми навчання?

Не дозволяється.

72. Чи можуть формуватися у вищому навчальному закладі окремо групи «контрактників» і «бюджетників»?

Не можуть формуватися.

73. Коли здійснюється перша оплата навчання за контрактом?

Після виходу наказу про зарахування та укладання контракту.

74. Як встановлюється розмір плати за навчання у вищому навчальному закладі?

Згідно зі статтею 64 Закону України «Про вищу освіту» розмір плати за весь строк навчання або за надання додаткових освітніх послуг встановлюється у договорі, що укладається між вищим навчальним закладом та особою, яка навчатиметься, або юридичною особою, яка оплачуватиме навчання або надання додаткових освітніх послуг, і не може змінюватися протягом усього строку навчання.

75. В які строки повинна вноситися плата за навчання?

Згідно зі статтею 64 Закону України «Про вищу освіту» плата за навчання або за надання додаткових освітніх послуг може вноситися за весь строк навчання повністю одноразово або частками — помісячно, посеместрово, щорічно.

76. Чи є стипендія у контрактників і яка?

Ні. Стипендія сплачується лише студентам, які навчаються за кошти державного або місцевого бюджету.

77. Чи забезпечуються гуртожитком студенти заочної форми навчання?

Нормативними документами не передбачено надання таким студентам місць у гуртожитках. Але, якщо вищий навчальний заклад має можливість, то може надати такі місця на час проведення сесій.

78. Що буде, якщо вступник не з'явився на вступне випробування у визначений розкладом час?

Особи, які без поважних причин не з'явилися на вступне випробування у зазначений розкладом час або одержали незадовільну оцінку, до участі у конкурсі не допускаються.

79. Які пільги при вступі мають медалісти?

Вони мають право на першочергове зарахування (при однаковій кількості балів).

80. Чи мають конкурсну перевагу вступники, які закінчують підготовчі курси, підготовчі відділення тощо при вищому навчальному закладі?

Не мають, але їм нараховується до 20 балів при вступі на основі повної загальної середньої освіти або до двох балів при вступі на основі базової середньої освіти за результатами підсумкової атестації при вступі до цього вищого навчального закладу.

Зауважимо, що ця норма поширюється на підготовчі курси, відділення, факультети довузівської підготовки вищих навчальних закладів, які мають ліцензію на здійснення підготовки до вступу до вищих навчальних закладів, обсяг навчальних годин яких становить не менше 150 аудиторних годин і термін навчання — не менше трьох місяців.

81. Вищий навчальний заклад проводить підготовку за одним напрямом на кількох факультетах. Як обмежується кількість заяв вступника при вступі на навчання за цим напрямом?

Відповідно до пункту 6.8 Умов прийому, вступник може подати заяву та документи не більше ніж до п'яти вищих навчальних закладів та не більше ніж на три напрями підготовки (спеціальності) у кожному з них. Таким чином, якщо підготовка бакалаврів за певним напрямом здійснюється на кількох факультетах, на цей напрям подається одна заява.

82. Якщо вступник має направлення на навчання згідно з планом цільової підготовки, то чи може він бути зарахованим на навчання за цільовим прийомом, якщо на це місце, крім нього, не буде інших претендентів?

Цільовий прийом організовується відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29.06.99 № 1159 «Про підготовку фахівців для роботи в сільській місцевості». Згідно з постановою, конкурс на кожне цільове місце у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації має становити 150 осіб на 100 місць. У вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації — 130 осіб на 100 місць.

83. Яким чином формується рейтинговий список вступників?

Рейтинговий список вступників формується за категоріями в такій послідовності: вступники, які мають право на зарахування поза конкурсом; вступники, рекомендовані до зарахування за результатами співбесіди; учасники міжнародних олімпіад; вступники, які зараховуються за конкурсом.

До рейтингового списку не вводяться вступники, рекомендовані до зарахування на місця цільового прийому. Цей список впорядковується за конкурсним балом від більшого до меншого та з урахуванням права на першочергове зарахування при однаковому конкурсному балі в порядку додержання підстав для його набуття.

84. Де можна ознайомитись з рейтинговим списком вступників?

Рейтингові списки вступників оприлюднюються шляхом розміщення на інформаційних стендах приймальної комісії та веб-сайтах вищих навчальних закладів із зазначенням категорій списку. Ці списки оновлюються при внесенні змін протягом строку проведення конкурсного відбору.

85. Скільки разів приймальна комісія ухвалює рішення про рекомендування до зарахування?

Приймальна комісія приймає рішення про рекомендування до зарахування на навчання на місця державного замовлення трьома етапами: у перший, шостий та восьмий дні після останнього дня прийому заяв.

86. Чи може вступник отримати рекомендацію до зарахування на мобільний телефон або електронною поштою?

Рекомендованим до зарахування вступникам можуть надсилатись повідомлення засобами електронного та мобільного зв'язку відповідно до правил прийому до вищого навчального закладу.

87. Упродовж скількох днів після оприлюднення списку рекомендованих вступників мають подати оригінали документів?

Після оприлюднення першого списку рекомендованих до зарахування — п'ять днів. Після оприлюднення другого та наступних списків вступників, рекомендованих до зарахування, встановлюються два дні для виконання вступниками вимог щодо зарахування.

88. Якщо вступник був позбавлений рекомендації для зарахування на місця державного замовлення у зв'язку з тим, що не подав вчасно оригінали документів, чи може він бути рекомендованим до зарахування на навчання за кошти юридичних та фізичних осіб?

Вступники, у яких було відкликано рекомендацію для зарахування на місця державного замовлення, можуть бути рекомендовані до зарахування на навчання за кошти юридичних та фізичних осіб.

89. Які умови прийому іноземних громадян?

Підготовка іноземців та осіб без громадянства здійснюється відповідно до Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» (із змінами), Указами Президента України від 25.03.94 № 112 «Про заходи щодо розвитку економічного співробітництва областей України з суміжними прикордонними областями Російської Федерації» та від 03.06.94 № 271 «Про заходи щодо розвитку економічного співробітництва областей України з суміжними областями Республіки Білорусь і адміністративно-територіальними одиницями Республіки Молдова», постановами Кабінету Міністрів України від 26.02.93 № 136 «Про навчання іноземних громадян в Україні» (із змінами) та від 05.08.98 № 1238 «Про затвердження Положення про прийом іноземців та осіб без громадянства на навчання до вищих навчальних закладів». Іноземці, яким надаються державні стипендії за міжнародними договорами, загальнодержавними програмами, іншими міжнародними зобов'язаннями України, приймаються на навчання на підставі направлень Міністерства освіти і науки, молоді та спорту в межах обсягів державного замовлення.

90. Які умови вступу для іноземців українського походження?

Іноземці українського походження, які отримали направлення на навчання від українських національно-культурних товариств, при вступі до вищих навчальних закладів України за напрямками підготовки галузей знань «педагогічна освіта», «мистецтво», «гуманітарні науки», «журналістика та інформація», «соціально-політичні науки» користуються такими самими правами на здобуття освіти, як і громадяни України, а також при вступі на навчання за державним замовленням. Вони беруть участь у конкурсі щодо зарахування на таких самих підставах, як і громадяни України.

91. Які умови вступу для іноземців, які здобули повну загальну середню освіту в закордонних школах з українською мовою навчання?

Іноземці, які здобули повну загальну середню освіту у закордонних школах з українською мовою навчання, приймаються до вищих навчальних закладів України за вступними екзаменами, передбаченими правилами прийому вищого навчального закладу, в межах установлених квот за рекомендаціями національних культурних українських товариств та дипломатичних установ України за кордоном.

92. Чи є додаткове зарахування?

Особи, які без поважних причин не приступили до занять протягом 10 днів від дня початку навчального року, відрховуються з числа студентів вищого навчального закладу. На звільнені при цьому місця може проводитися додаткове зарахування за конкурсом осіб, які подали сертифікати Українського центру оцінювання якості освіти (успішно склали вступні випробування, що проводить вищий навчальний заклад) до цього чи іншого вищого навчального закладу і не пройшли за конкурсом на навчання.

93. Хто може бути на засіданнях приймальної комісії?

На засіданні приймальної комісії мають право бути представники засобів масової інформації не більше двох осіб від одного засобу. Правилами прийому до вищого навчального закладу може бути визначено порядок акредитації журналістів у приймальній комісії.

94. Яким чином громадські організації здійснюють моніторинг проведення вступної кампанії вищими навчальними закладами?

Громадські організації можуть звернутися до Міністерства освіти і науки, молоді та спорту із заявою про надання їм права вести спостереження за роботою приймальних комісій. Громадські організації, яким таке право надано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту, можуть направляти на засідання приймальних комісій своїх спостерігачів. Приймальні комісії зобов'язані створити належні умови для присутності громадських спостерігачів на своїх засіданнях, а також дати їм можливість ознайомлення з документами, які надаються членам комісії до засідання.

95. Хто відповідає за зміст інформації на сайті інформаційної системи «Конкурс»?

Відомості про вступників подаються уповноваженими працівниками приймальних комісій. Оновлення сторінок сайту <http://vstup.info> відбувається щогодини. Отже, інформація, передана приймальною комісією, з'являється на сайті приблизно через годину.

96. Як має вчинити вступник, який виявив на сайті інформаційної системи «Конкурс» неправдиві відомості?

Інформаційна система «Конкурс» не є джерелом офіційної інформації. Її призначення — інформування вступників з метою здійснення ними оптимального вибору для вступу. Вступник при виявленні недостовірної, на його погляд, інформації на сайті інформаційної системи «Конкурс» має звернутися до приймальної комісії відповідного вищого навчального закладу з інформаційним запитом щодо таких відомостей. Якщо виявлено справді недостовірні відомості, приймальна комісія має внести відповідні виправлення. А якщо комісія не підтвердить неправильність відомостей, вона повинна надати вступникові офіційну відповідь з роз'ясненнями суті справи.

97. Приймальна комісія для введення відомостей про вступника користується системою «Електронний вступ». Яким чином вона може передавати відомості до інформаційної системи «Конкурс»?

Для передачі відомостей до інформаційної системи «Конкурс» достатньо запустити локальну програму ІС «Конкурс», дочекатися завантаження відомостей з Єдиної державної бази з питань освіти і передати звіт до ІС «Конкурс».

98. Вищий навчальний заклад має відокремлені структурні підрозділи. Як треба відображати відомості про вступників до відокремлених структурних підрозділів у системі «Конкурс»?

Метою системи «Конкурс» є якомога повніше інформування вступників про їхні можливості на вступ до вищого навчального закладу. Тому, якщо конкурс на вступ до відокремленого підрозділу вищого навчального закладу проводиться окремо від конкурсу на вступ до базового закладу, відокремлений структурний підрозділ повинен мати окрему сторінку на сайті системи «Конкурс». Це означає, що:

- відокремлений структурний підрозділ має бути окремо зареєстрований як суб'єкт системи «Конкурс» з поданням відомостей про напрями (спеціальності), ліцензовані обсяги, вартість навчання тощо;
  - для передачі відомостей про вступників до відокремленого структурного підрозділу надається окремий логін і пароль;
- відомості про вступників до відокремленого структурного підрозділу треба подавати окремими звітами.

99. На кого покладається вирішення питань, пов'язаних із прийомом до вищого навчального закладу?

Усі питання, пов'язані з прийомом до вищого навчального закладу, вирішуються приймальною комісією на її засіданнях. Рішення приймальної комісії повинні оприлюднюватися на інформаційних стендах приймальної комісії і на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, як правило, в день прийняття, але не пізніше дня, наступного після прийняття.

100. Яких дій вживати абітурієнтові, якщо порушуються його права?

Насамперед, звернутися з письмовою заявою до приймальної комісії вищого навчального закладу. В разі незадовільного вирішення питання абітурієнт може зателефонувати на консультативний телефон Міністерства освіти і науки, молоді та спорту «Вступна кампанія – 2011 року», який розпочне свою роботу з 1 липня, або звернутися до міністерства з письмовою заявою.